

AMBULANSEBESTILLING

(hvis/når pasient vurdert av lege):

Ambulanse vil hovedsakelig være aktuelt der tvangsparagrafer benyttes. Frivillige innleggelse bør der det er mulig/ der det er hensiktsmessig gjennomføres med annen transport.

Lokale prosedyrer følges angående psykiatrisk ambulanse og, avstand til lege i vakt.

Viktige momenter:

→ Er pasienten tilsett/vurdert av lege?

Hvis ikke:

Avklar røde kriterier i oppslag 29 Psykisk lidelse / selvmordsforsøk i NIMN (4.utg.) og iverksett ev. akutt respons.

Varsle / konferansekoble med politi hvis behov.

→ Er vedtak fattet, hvilken paragraf?

Ved tvungen legeundersøkelse etter § 3.1 bør legeundersøkelse av pas. gjøres før ambulanse bestilles, ev. ambulansen kan være med legen ut om det er til pasientens beste.

→ Risikovurdering

Gjøres av ansvarshavende lege før oppdraget iverksettes. BVC-score og ev. voldshistorikk dokumenteres i AMIS.

→ Sikker lokalisasjon?

Vet vi med overveiende sannsynlighet hvor pasient befinner seg?
(Ev. søk er politiets oppgave.)

Varsle eller konferansekoble med politi ved behov for bistand.

Rekvirent bør være med i konferansen.

1. Informer politi om oppdraget – jfr. Nødvendige avklaringer (tabell over)
2. Gjør avtale om videre plan for oppdraget (oppmøtested, tid, TG)

Nødvendige avklaringer – fyll inn:

Akutt. el. Planlagt?

Sikker lokalisasjon av pasient?

Problemstilling:

Våpen? Ruset?

Risikovurdering av lege
(BVC-score og voldshistorikk)

Samarbeider pasienten?
Frivillighet forsøkt?

Behov for bistand?

Er pasient informert om vedtaket?

Er pasienten tilsett/vurdert av lege? Ev. skal lege være med ut?

Vedtak fattet? Hvilken paragraf? Hvem har fattet vedtak?

Navn og tlf.nr. til oppdragsansvarlig lege

Barn/dyr på stedet og behov for spesielle omsorgstiltak?

Tabellen over kan kopieres inn i AMIS

BVC – Brøset Violence Checklist

BVC (JA=1, Nei=0)

Forvirret

Irritabel

Brautende adferd

Verbale trusler

Fysiske trusler

Angrep på gjenstand

Sum (Maks 6)

BVC gir kun ett «her og nå» bilde av situasjonen

0 Poeng: Liten eller ingen risiko for vold

1-2 poeng: Moderat risiko for vold, forebyggende tiltak bør iverksettes

3-6 Poeng: Høy risiko for vold, forholdsregler

skal iverksettes og planer for hvordan møte et angrep legges

Brannvesen og ev. andre ressurser varsles / konferansekobles fra AMK dersom hendelsen er relevant, f.eks. hopp fra bro/bygning.

Frivillighet

Frivillighet skal alltid forsøkes før tvang, dvs. at pasienten skal være kontaktet og forespurt om han/hun samtykker til helsehjelp. Hvis ikke frivillighet er forsøkt, avvises oppdraget inntil det er gjort. Dette kan fravikes der det av ansvarlig lege er vurdert som åpenbart formålsløst, men da bør ansvarlig lege delta i oppdraget.

Aktuelle paragrafer

Psykisk helsevernloven:

- **§ 2-1 Hovedregelen om samtykke:** Innleggelse på frivillig grunnlag.
- **§ 3-1 Legeundersøkelse:** Tvingen psykisk helsevern kan ikke etableres uten at pasienten blir undersøkt av lege personlig. Hvis pasienten unndrar seg slik legeundersøkelsen kan kommunelege på eget initiativ, etter ønske fra offentlig myndighet eller fra pårørende fatte vedtak om at legeundersøkelse skal utføres. Om nødvendig kan pasienten avhentes og undersøkes med tvang.
- **§ 3-2 Vilkår for vedtak om tvungen observasjon:** Etter legeundersøkelse etter § 3.1 kan pasienten innlegges i godkjent psykiatrisk institusjon til tvungen observasjon, i inntil 10 dager etter vilkårene i loven, for å vurdere om tvangsvilkår er oppfylt.
- **§ 3-3 Vilkår for vedtak om tvungent psykisk helsevern:** Endelig vurdering av om tvangsvilkår er oppfylt.
- **§3-5 Hva tvungen observasjon og tvungent psykisk helsevern kan omfatte,** beskriver at tvungen psykisk helsevern kan innebefatte tvungen psykisk helsevern uten opphold på institusjon, altså at pasient er i bolig/DPS, men under tvungen behandling.
- **§ 4-10 Overføring uten samtykke:** Innebærer at psykiater, for pasient som har tvangsvedtak uten opphold på institusjon, fatter vedtak om at pasient skal overføres til døgninstitusjon. Ekstern lege (LV-/fastlege) trenger da ikke involveres i vurderingen.

Helse- og omsorgstjenesteloven:

- **§ 10-2 / § 10-3 Tilbakehold i institusjon uten eget samtykke og Tilbakeholdelse av gravide rusmiddelavhengige:** Innebærer tvungen innleggelse og tilbakeholdelse av pasient med alvorlig rusmisbruk etter vedtak fra fylkesnemnd.

Helsepersonelloven:

- **§ 7 Øyeblikkelig hjelp:** Helsepersonell skal straks gi den helsehjelp de evner når det må antas at hjelpen er påtrengende nødvendig, selv om pasienten motsetter seg dette (med de unntak som er nevnt i Pasient- og brukerrettighetsloven § 4-9) eller ikke er i stand til å samtykke etter gjeldende vilkår. Ved tvil om helsehjelpen er påtrengende nødvendig, skal helsepersonell foreta nødvendige undersøkelser.

BVC- Brøset Violence Checklist

Adferd	Definisjon
Forvirring	Oppfører seg åpenbart forvirret og desorientert. Kan hende pasienten ikke er orientert for tid og sted.
Irritabilitet	Pasienten blir lett irritert, tåler dårlig andres tilstedeværelse.
Støyende adferd	Er åpenbart støyende og har brautende væremåte; for eksempel slamrer med dører, roper i stedet for å snakke osv.
Fysisk truende	Viser med tydelig kroppsspråk at hensikten er å true en annen person, for eksempel en aggressiv kroppsholdning, tar i en annen persons klær, løfter og truer med knyttet neve osv.
Verbalt truende	Ett verbalt utbrudd som er mer enn å bare heve stemmen og har til hensikt å ydmyke eller skremme en annen person.
Angrep på ting eller gjenstander	Et direkte angrep på ting eller gjenstander, og ikke en person, slår, sparker eller knuser ting osv.

Politibistand er beskrevet i Rundskriv IS-5, 2012.

- Politiloven § 2, nr.5: Politiet skal på anmodning yte andre offentlige myndigheter vern og bistand under deres tjenesteutøvelse (...)
- Det er helsetjenesten som vurderer om bistand fra politiet er nødvendig.
- Som hovedregel skal helsepersonell være tilstede når bistandsoppdraget gjennomføres.

Lokal informasjon/tilpasninger